

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ОДЕСЬКА ЮРИДИЧНА АКАДЕМІЯ»
КАФЕДРА МІЖНАРОДНОГО ТА ЄВРОПЕЙСЬКОГО ПРАВА

Всеукраїнська наукова студентська конференція
«Міжнародне право в період
турбулентності міжнародних відносин»

25 жовтня 2024

м. Одеса

Друкується за наказом ректора Національного університету
«Одеська юридична академія» Олега ТОДОЩАКА
(наказ № 3178-44 від 08.10.2024 р.)

Відповідальний редактор

Аракелян Мінас Рамзесович – проректор з наукової роботи Національного університету «Одеська юридична академія», доктор юридичних наук, професор кафедри міжнародного та європейського права, Заслужений юрист України.

Укладачі:

Бехруз Хашаматула Набійович – доктор юридичних наук, професор, завідувач кафедри міжнародного та європейського права.

Бугаєць Альона Сергіївна – асистент кафедри міжнародного та європейського права.

Гриб Анна Миколаївна – кандидат юридичних наук, доцент кафедри міжнародного та європейського права.

Дронов Владислав Юрійович – кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри міжнародного та європейського права.

Форманюк Вікторія Василівна – кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри міжнародного та європейського права.

Слісаренко Анастасія Олександрівна – здобувачка вищої освіти 4 курсу факультету судового та міжнародного права.

Матеріали видано в авторській редакції. Повну відповідальність за достовірність та якість поданого матеріалу несуть учасники конференції, їх наукові керівники, які рекомендували матеріали до друку.

Адреса редколегії:

Національний університет «Одеська юридична академія», кафедра міжнародного та європейського права, м. Одеса, 65009, вул. Фонтанська дорога, 23. Тел. +38(048)719 8685

«Міжнародне право в період турбулентності міжнародних відносин» : студентська науково-практична конференція, 25 жовтня 2024 р., м. Одеса: збірник матеріалів конференції. Одеса. 2024. 489 с.

© НУ «Одеська юридична академія», 2024

© Кафедра міжнародного та європейського права НУ «ОЮА»

2. Андрейченко С.С. Співвідношення міжнародно-правової відповідальності держав та міжнародної кримінальної відповідальності індивідів. *Науковий редактор*. С. 13-16

3. Грабович Т. А. Генеза концепції міжнародної відповідальності держав. *Правова держава*. 39. (2020). С 55-61.

4. Громовенко К. В., Тицька Я. О. Міжнародно-правова відповідальність держав як засіб забезпечення дотримання норм міжнародного права: від теорії до практики. International legal responsibility of states as a means of ensuring compliance with the norms of international law: from theory to practice. (2023).

5. Падалка М. А. «Актуальні питання проблемності притягнення до міжнародної відповідальності держави за вчинення акту агресії.» *Наукові записки. Серія: Право* 13 (2022): 161-166.

Ключові слова: міжнародне право, відповідальність, право, політична обстановка, міжнародно-правова арена.

Науковий керівник: асистент кафедри міжнародного та європейського Національного університету «Одеська юридична академія» Бугаєць Альона Сергіївна.

Тарасенко Марія Леонідівна

здобувачка вищої освіти 4-го курсу

факультету прокуратури та слідства (кримінальна юстиція)

Національного університету «Одеська юридична академія»

РЕГУЛЮВАННЯ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ НА МІЖНАРОДНОМУ РІВНІ

Штучний інтелект (далі- ШІ) став одним з найбільш важливих технологічних досягнень 21 століття, що суттєво змінює світ, оскільки ШІ прогресує та постійно вдосконалюється, то створюється певна проблематика щодо здійснення правових,

етичних та соціальних питань, які вимагають ефективного міжнародного регулювання. Актуальність цієї теми лише зростає в умовах глобалізації, переходу або впровадження цифрових інструментів.

Міжнародна спільнота все частіше звертає увагу на використання ШІ в міжнародних відносинах, зазнаючи перспективу даного технологічного напрямку, проте не заперечує і суттєві виклики, які виникнуть під час впровадження даного напрямку.

Як влучно зазначала Прохазка Г.А.: «До основних проблем, які наразі фіксуються при використанні ШІ відносять неможливість чітко визначити характер, межі та інтенсивність застосування новітніх технологій, можливості яких ще не вивчені до кінця; позбавлення можливості використання досягнень науково-технологічної галузі для країн з менш розвиненою технологічною (кібернетичною) галуззю; недосконалість або навіть відсутність законодавчої бази підвищує рівень та обумовлює появу нових ризиків правопорушень у цій сфері суспільних відносин, що створює загрозу для національного та міжнародного правопорядку» [6].

Однією з основних проблем, що стоять перед міжнародним співтовариством, є відсутність єдиного визначення терміна «штучний інтелект». Це ускладнює формування правових норм та стандартів, адже різні країни можуть мати свої підходи до класифікації та застосування ШІ. Наприклад: «у Регламенті ЄС ШІ визначається як машинна система, яка розроблена для функціонування з різним рівнем автономності і яка може для явних чи прихованих цілей створювати результати, такі як прогнози, рекомендації або рішення, що впливають на фізичне чи віртуальне середовище. У Рекомендації CM/Rec Комітету Міністрів Ради Європи ШІ розцінюється як результат математичних обчислень, поєднаних із діяльністю алгоритмічних систем у реальному часі. Концепція розвитку ШІ в Україні визначає ШІ як організовану сукупність інформаційних технологій, із застосуванням якої можливо виконувати складні комплексні завдання, шляхом використання системи наукових методів досліджень і алгоритмів оброблення інформації, отриманої або самостійно створеної під час роботи, а також

створювати та використовувати власні бази знань, моделі прийняття рішень, алгоритми роботи з інформацією та визначати способи досягнення поставлених завдань» [5]. Це призводить до ситуацій, коли розробники та компанії, що займаються ШІ, можуть бути не в змозі ефективно врахувати різноманітні вимоги, що може негативно вплинути на безпеку і ефективність технологій.

Важливим аспектом міжнародного регулювання є етика застосування ШІ. Зокрема, розробка алгоритмів, які приймають рішення, може призводити до упереджень або дискримінації певних груп населення. Такі ситуації вимагають ретельного моніторингу і формування етичних норм, що забезпечують справедливість та рівність у використанні ШІ. Принципи, визначені в рамках ініціатив, таких як «OECD Principles on Artificial Intelligence», акцентують на прозорості, відповідальності та безпеці [3]. Ці принципи можуть слугувати основою для створення більш детальних міжнародних стандартів.

Досі існує також проблема технологічного відставання країн, що розвиваються. Відсутність ресурсів та інфраструктури для впровадження новітніх технологій може призвести до ще більшої нерівності в глобальному масштабі, тому UNESCO затвердив певні рекомендації щодо таких країн [4]. Таким чином, важливо не лише регулювати ШІ в розвинених країнах, але й забезпечити підтримку для країн, що знаходяться на етапі розвитку, аби вони могли ефективно впроваджувати технології та відповідати міжнародним стандартам.

Серед існуючих ініціатив міжнародного регулювання варто зазначити «G20 AI Principles», які були ухвалені під час зустрічі держав-учасниць G20. Ці принципи підкреслюють необхідність міжнародного співробітництва у сфері розвитку ШІ та закликають до створення нормативних актів, які забезпечують безпечне та етичне використання технологій [2]. Окрім того, UNESCO випустила рекомендації щодо етики використання ШІ, які містять положення, що акцентують увагу на правах людини та соціальній відповідальності. Ці документи можуть стати основою для розробки національних і регіональних законодавств, що регулюють використання ШІ.

Створювалось все більше документів щодо регламентації використання ШІ, але єдиного унікованого документа не було, саме тому, з метою розробки такого документа в Раді Європи був створений Комітет зі штучного інтелекту, який з 2021 року працював над Конвенцією. 17 травня 2024 року Комітет Міністрів Ради Європи ухвалив Конвенцію зі штучного інтелекту, прав людини, демократії та верховенства права [5] Ця Конвенція стала першим міжнародним договором у сфері штучного інтелекту, відкритим для всіх країн світу.

Станом на сьогодні Європейський Союз активно розробляє Регламент, спрямований на врегулювання ключових аспектів використання штучного інтелекту (ШІ). Основною метою цього Регламенту є сприяння впровадженню орієнтованого на людину та надійного ШІ, що забезпечує високий рівень захисту здоров'я, безпеки, основоположних прав, демократії, верховенства права та довкілля від можливих шкідливих впливів технологій.

Очікується, що цей Регламент буде ухвалений і вступить у силу у 2025 році, що підкреслює важливість належного регулювання інноваційних технологій на рівні ЄС. Це стане важливим кроком у напрямку створення безпечного і етичного середовища для впровадження штучного інтелекту, що відповідає потребам суспільства [7].

Отже, можна підсумувати, що міжнародна спільнота все більше звертає увагу на потребу регулювання ШІ, та приймає законодавчі акти, аби повністю регламентувати порядок його використання та в майбутньому це буде зроблено, тому що світ технологічно лише прогресує.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. European Commission. White Paper on Artificial Intelligence: A European approach to excellence and trust. 2021. URL :https://commission.europa.eu/publications/white-paper-artificial-intelligence-european-approach-excellence-and-trust_en

2. G20 AI Principles. 2019. URL : https://www.mofa.go.jp/policy/economy/g20_summit/osaka19/pdf/documents/en/annex_08.pdf

3. OECD Principles on Artificial Intelligence. Paris: OECD Publishing, 2019. URL : <https://www.oecd.org/en/topics/ai-principles.html>

4. UNESCO Recommendation on the Ethics of Artificial Intelligence. – Paris: UNESCO, 2021. URL : <https://www.unesco.org/en/articles/recommendation-ethics-artificial-intelligence>

5. Концепція розвитку штучного інтелекту в Україні : Розпорядження КМУ від 2 грудня 2020 року. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-2020-p#Text>

6. Прохазка Г.А. Штучний інтелект в міжнародному праві. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2022. № 2. URL : http://www.lsej.org.ua/2_2022/33.pdf

7. Регламент 2025 Як у ЄС врегулюють штучний інтелект та чого чекати Україні? Національна асоціація адвокатів України. 9.08.2023. URL <https://unba.org.ua/news/8247-yak-u-es-vregulyuyut-shtuchnij-intelekt-ta->

Ключові слова: *штучний інтелект, ШІ, міжнародне право, технології, впровадження, регулювання, прогресування.*

Науковий керівник: *кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри міжнародного та європейського права Національного університету «Одеська юридична академія» Федорова Тетяна Сергіївна.*

ЩОДО ЗАБОРОНЕНИХ МЕТОДІВ ВЕДЕННЯ БОЙОВИХ ДІЙ.....	267
Собко Ростислав Олексійович	
ПРАВОВИЙ СТАТУС ОКРЕМИХ КАТЕГОРІЙ ОСІБ У МІЖНАРОДНОМУ ГУМАНІТАРНОМУ	
ПРАВИ.....	271
Соловей Вікторія Вікторівна	
УКРАЇНА ТА РИМСЬКИЙ СТАТУТ: ПЕРЕВАГИ ТА НЕДОЛІКИ РАТИФІКАЦІЇ.....	275
Юрченко Дар'я Володимирівна	
ЩОДО ГУМАНІТАРНОЇ ІНТЕРВЕНЦІЇ росії ПРОТИ УКРАЇНИ.....	279
СЕКЦІЯ № 7. НАЦІОНАЛЬНА БЕЗПЕКА УКРАЇНИ В РЕАЛІЯХ ЗБРОЙНОГО КОНФЛІКТУ ТА ГЛОБАЛЬНИХ ВИКЛИКІВ.....	284
Масловська Єлизавета Денисівна	
ПРОБЛЕМИ ЕФЕКТИВНОСТІ МІЖНАРОДНОГО ПРАВА ЩОДО ЗБРОЙНОЇ АГРЕСІЇ РФ ПРОТИ УКРАЇНИ.....	284
Неменуша Дарія Вадимівна	
ДОТРИМАННЯ МІЖНАРОДНОГО ЗОБОВ'ЯЗАННЯ УКРАЇНОЮ: ВИКЛИКИ МИРНОГО ТА ЗБРОЙНОГО ЧАСУ.....	287
Решетило Яна Сергіївна	
КОНВЕНЦІЯ МОНТРЕ В УМОВАХ ПОВНОМАСШТАБНОГО ВТОРГНЕННЯ РФ В УКРАЇНУ.....	292
СЕКЦІЯ № 8. ПРАВО МІЖНАРОДНОЇ БЕЗПЕКИ.....	297
Оглу Рані Володимирівна	
ПРАВОВА ОСНОВА СТВОРЕННЯ ТА ФУНКЦІОНУВАННЯ БЕЗ'ЯДЕРНИХ ЗОН.....	297
Путята Віталій Олегович	
ЕКОНОМІЧНІ САНКЦІЇ ЯК ІНСТРУМЕНТ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ МІЖНАРОДНОЇ БЕЗПЕКИ.....	300
Разбітнов Євген Сергійович	
ПРОБЛЕМИ КВАЛІФІКАЦІЇ ГІБРИДНИХ ВІЙН В МІЖНАРОДНОМУ ПРАВІ.....	307
Соловей Анна Олегівна	
ОКРЕМІ ПИТАННЯ ЩОДО ВСТАНОВЛЕННЯ МІЖНАРОДНО-ПРАВОВОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ.....	310
Тарасенко Марія Леонідівна	
РЕГУЛЮВАННЯ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ НА МІЖНАРОДНОМУ РІВНІ.....	314